

Η πολιτική του
σχολείου ενάντια στον
εκφοβισμό:
Θυματοποίηση και
προγράμματα
παρέμβασης

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΖΩΝΤΑΣ ΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟ

- Σκόπιμη και συνειδητή επιθυμία να βλάψουμε τον άλλο και να τον/την υποβάλουμε σε κατάσταση πίεσης
- «Ένας/μία μαθητής/τρια εκφοβίζεται ή θυματοποιείται όταν εκτίθεται επανειλημμένα και κατά τη διάρκεια κάποιου χρονικού διαστήματος στις αρνητικές πράξεις ενός ή περισσότερων μαθητών» (Olweus, 1993).

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΘΥΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗΣ

- Φυσική, λεκτική ή ψυχολογική επίθεση ή προσβολή
- Πρόθεση να προκαλέσει φόβο, ανησυχία ή πόνο στο θύμα
- Ασυμμετρία Δύναμης/Εξουσίας
- Αδικαιολόγητο της πράξης
- Δεν υπάρχει πρόκληση από το θύμα
- Συνεπής επαναλαμβανόμενη δράση

ΜΟΡΦΕΣ

ΘΥΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗΣ

➤ Σωματικές Επιθέσεις

(π.χ. χτυπήματα, σεξουαλική κακοποίηση, επιθέσεις στην προσωπική περιουσία).

➤ Λεκτική Βία

(π.χ. κοροϊδίες, απειλές, παρατσούκλια, βρίσιμο, διάδοση αβάσιμων φημών, ειρωνείες, συκοφαντίες).

➤ Ψυχολογική –Συναισθηματική Κακοποίηση

(π.χ. κοινωνικός αποκλεισμός, υποβάθμιση προσωπικών ικανοτήτων, απαξιωτική συμπεριφορά, απόρριψη, προσβλητικές παρατηρήσεις).

Ο ρόλος του σχολείου (I)

Δυσμενείς παράγοντες

- Επιβολή ομοιομορφίας – Έλλειψη εμπιστοσύνης
- Διαφορετικές προσδοκίες ανάλογα με το φύλο, την εθνικότητα και το οικογενειακό εισόδημα
- Ενίσχυση της ύπαρξης διαφορών στην ιεραρχία
- Ψυχρό και απαγορευτικό κλίμα
- Ενίσχυση ατομικισμού και επιβράβευση του ανταγωνισμού
- Έμφαση στην άσκηση ελέγχου

Ο ρόλος του σχολείου (II)

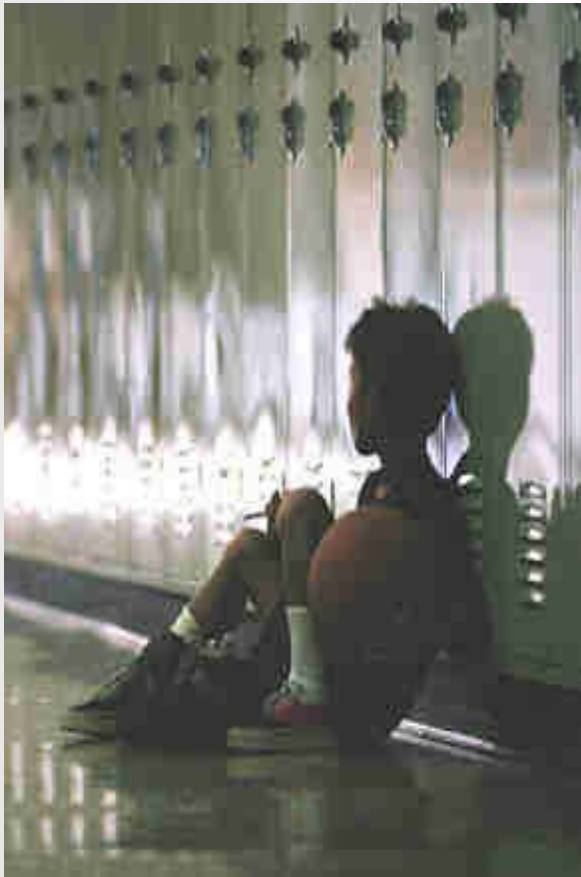
Προστατευτικοί παράγοντες

- Ενίσχυση θετικών αλληλεπιδράσεων
- Συμμετοχικό σχολικό περιβάλλον για να μειωθεί η έκθεση των παιδιών στον αποκλεισμό και την απόρριψη
- Σεβασμός για τη διαφορετικότητα
- Πολιτική του σχολείου ενάντια στον εκφοβισμό
- Παρεμβάσεις που αφορούν το σχολείο ως σύνολο

ΔΡΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟ ΤΟΥ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ ΣΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

- **Συστηματική, οργανωμένη δράση** των σχολείων προς την **πρόληψη** & μείωση του φαινομένου (Ανδρέου, 2011; Rigby, 2002).
- Όταν το προσωπικό **αποδεχθεί** ρεαλιστικά το πρόβλημα, τότε έχει γίνει ένα σημαντικό βήμα για την αποτελεσματική αντιμετώπισή του.
- **Ολιστική προσέγγιση: πολιτική** ενάντια στον εκφοβισμό, **υποστήριξη μαθητών**, εκπαίδευση σε **κοινωνικές δεξιότητες**, **δεξιότητες επίλυσης συγκρούσεων** (Ανδρέου, 2011; Rigby, 2002).

Επίπεδα Εφαρμογής Προγραμμάτων Παρέμβασης

- **Ατομικό:** εφαρμογή εξατομικευμένων παρεμβάσεων
- **Τάξη:** εμπλουτισμός & παρεμβάσεις στο αναλυτικό πρόγραμμα
- **Ολόκληρο το Σχολείο:** εφαρμογή συγκεκριμένης σχολικής πολιτικής-πρακτικής για την πρόληψη & αντιμετώπιση προβλημάτων συμπεριφοράς

Κριτήρια Αποτελεσματικότητας & Επιτυχίας Προγραμμάτων Παρέμβασης

- Εμπλοκή όλων των μαθητών
- Συνυπολογισμός των αναπτυξιακών χαρακτηριστικών των μαθητών & ικανοτήτων να επέμβουν
- Έμφαση στις κυρίαρχες δυναμικές, αξίες & σταθερές της ομάδας συνομηλίκων & διδασκαλία κοινωνικών δεξιοτήτων & επίλυσης συγκρούσεων
- Θετική ανατροφοδότηση & ενίσχυση από τους εκπαιδευτικούς των μαθητών που έμπρακτα προσπαθούν να περιορίσουν επεισόδια εκφοβισμού

Παράγοντες που επηρεάζουν την Αποτελεσματικότητα & Επιτυχία Προγραμμάτων Παρέμβασης

- Η διάρκεια εφαρμογής του προγράμματος
- Ο βαθμός εμπλοκής και συμμετοχής καθώς & συντονισμού & συνέπειας εφαρμογής του προγράμματος από ολόκληρο το σχολείο
- Ο βαθμός υποστήριξης που λαμβάνει το σχολείο από ειδικούς επιστήμονες για την εφαρμογή του προγράμματος

Απαραίτητη η ανάπτυξη συγκεκριμένου
θεσμικού πλαισίου & εκπαιδευτικών
μηχανισμών που στοχεύουν στον περιορισμό
περιστατικών βίας & επιθετικότητας στο χώρο
του σχολείου

